

Κυριακή Γ' Ματθαίου: Λόγος εις το ότι το να σεληνιάζεται κανείς και να πάσχει από τον δαίμονα, σημαίνει την υποδούλωσι στα θελήματα της σαρκός, όπως η πορνεία και άλλα (Αγ. Μακάριος ο Πάτριος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Αυγούστου 20, 2011

Η Ευαγγελική περικοπή της Θείας Λειτουργίας.
Κατά Ματθαίου Ευαγγέλιον Κεφ. Ιζ. 14 - 23

Και ελθόντων αυτών προς τον όχλον, προσήλθεν Αυτώ άνθρωπος γονυπετών αυτόν και λέγων: Κύριε, ελέησόν μου τον υιόν, ότι σεληνιάζεται, και κακώς πάσχει· πολλάκις γάρ πίπτει εις το πύρ και πολλάκις εις το ύδωρ. Και προσήνεγκα αυτόν τοις μαθηταίς Σου, και ουκ ηδυνήθησαν αυτόν θεραπεύσαι. Αποκριθείς δέ ο Ιησούς είπεν: ώ γενεά άπιστος και διεστραμμένη! Έως πότε έσομαι μεθ' υμών; Έως πότε ανέξομαι υμών; Φέρετέ μοι αυτόν ώδε. Και επετίμησεν αυτώ ο Ιησούς, και εξήλθεν απ' αυτού το δαιμόνιον, και εθεραπεύθη ο παίς απο της ώρας εκείνης. Τότε προσελθόντες οι μαθηταί τω Ιησού κατ' ιδίαν είπον: διατί ημείς ουκ ηδυνήθημεν εκβαλείν αυτό; Ο δέ Ιησούς είπεν αυτοίς: δια την απιστίαν υμών. Αμήν γάρ λέγω υμίν, εάν έχητε πίστιν ως κόκκον σινάπεως, ερείτε τω όρει τούτω μετάβηθι εντεύθεν εκεί, και μεταβήσεται, και ουδέν αδυνατήσει υμίν. Τούτο δέ το γένος ουκ εκπορεύεται, ει μή εν προσευχή και νηστεία. Αναστρεφομένων δέ αυτών εις την Γαλιλαίαν είπεν αυτοίς ο Ιησούς: μέλλει ο υιός του ανθρώπου παραδίδοσθαι εις χείρας ανθρώπων, και αποκτενούσιν αυτόν, και τη τρίτη ημέρα εγερθήσεται. Και ελυπήθησαν σφόδρα.

Απόδοση:

Όταν έφτασαν στο πλήθος, τον πλησίασε ένας άνθρωπος, γονάτισε μπροστά του, και του είπε: «Κύριε, σπλαχνίσου το γιο μου, γιατί είναι επιληπτικός και υποφέρει• πολλές φορές μάλιστα πέφτει στη φωτιά και στο νερό. Τον έφερα στους μαθητές σου,

αλλά δεν μπόρεσαν να τον θεραπεύσουν». Ο Ιησούς απάντησε: «Γενιά άπιστη και διεφθαρμένη, έως πότε θα είμαι μαζί σας; Ως πότε θα σας ανέχομαι; Φέρτε τόν μου εδώ». Ο Ιησούς επιτίμησε το δαιμόνιο, και βγήκε απ' αυτόν• από 'κείνη την ώρα το παιδί γιατρεύτηκε. Πήγαν τότε ιδιαιτέρως στον Ιησού οι μαθητές και τον ρώτησαν: «Γιατί εμείς δεν μπορέσαμε να το βγάλουμε;» «Εξαιτίας της απιστίας σας», τους είπε ο Ιησούς. Σας βεβαιώνω πως αν έχετε πίστη έστω και σαν κόκκο σιναπιού, θα λέτε σ' αυτό το βουνό "πήγαινε από 'δώ εκεί", και θα πηγαίνει• και τίποτα δε θα είναι αδύνατο για σας. Αυτό το δαιμονικό γένος δε βγαίνει παρά μόνο με προσευχή και νηστεία». Ενώ οι μαθητές περιέρχονταν τη Γαλιλαία, τους είπε ο Ιησούς: «Ο Υιός του Ανθρώπου πρόκειται να παραδοθεί σε χέρια ανθρώπων• θα τον θανατώσουν, και την Τρίτη μέρα θα αναστηθεί». Και λυπήθηκαν πάρα πολύ.

(Επιμέλεια κειμένου: Νικολέτα - Γεωργία Παπαρδάκη)

Ομιλία του Αγίου Μακαρίου του Πατρίου, σχετικά με το ότι το να σεληνιάζεται κανείς και να πάσχει από τον δαίμονα, σημαίνει την υποδούλωση στα θελήματα της σαρκός, όπως κυρίως η πορνεία.

Άξιος αληθώς πολλών επαίνων είναι ο σημερινός πατέρας —αν και ολιγόπιστος κατά έναν τρόπο— διότι εσυμπόνεσε τη δυστυχία του υιού του, δεν υπέφερε άλλο τα βάσανα, τους κινδύνους και τους πειρασμούς τους οποίους καθημερινώς του προξενούσε ο κοινός και αδιάλλακτος εχθρός. Είναι και κατ' άλλον τρόπον επαινετός, για το ότι δεν προσέτρεξε σε ανθρώπινα νοσοκομεία, αλλά σε Αυτόν τον άμισθον ιατρόν των ψυχών και των σωμάτων. Και για να ειπώ εν ολίγοις, όσον υπερβολικά αξιοκατάκριτος θα ήταν ο πατέρας αυτού του δαιμονισμένου υιού, αν, βλέποντάς τον να κρημνίζεται πότε στα ύδατα και πότε στη φωτιά από τον δαίμονα, σφάλιζε τους οφθαλμούς, και του στερούσε έτσι τη δυνατότητα της θεραπείας, τόσοσ αξιέπαινος είναι τώρα, διότι έδειξε στον υιό του ευσπλαχνία πατρική. Γι' αυτό και ο μισθαποδότης των καλών Θεός, μολονότι στην αρχή τον πλήγωσε με τον πικρόν έλεγχον της απιστίας, λέγοντας: «ω γενεά άπιστος και διεστραμμένη! ως πότε έσομαι μεθ' υμών; Έως πότε ανέξομαι υμίν»; πλην όμως ταχέως ιάτρευσε και την απιστία του, μα και τη βαρύτατη ασθένεια του υιού του. Και εκτός αυτού του έδωσε χάρη να δει οφθαλμοφανώς εκείνα που επεθύμησαν Πατριάρχες και Προφήτες να ιδούν, έστω και αινιγματωδώς. Τοιαύτα είναι τα κέρδη, τόσοσ υψηλά και μεγάλα τα

στεφάνια, τόσες πολλές οι αμοιβές του Θεού προς τους πατέρες οι οποίοι φροντίζουν τη σωτηρία και υγεία των παιδιών τους. Και επειδή αυτή η αλήθεια είναι αναμφίβολος, δεν ηξεύρω πώς να απαριθμήσω τις κολάσεις που επικρέμονται στις κεφαλές εκείνων, που σφαλίζουν τους οφθαλμούς και δεν βλέπουν τα πάθη και τις αδυναμίες που καταδυναστεύουν τις ψυχές των αθλίων τους τέκνων. Στις εξωτερικές ασθένειες είναι πολυόμματοι, ενώ σε εκείνες που ημπορούν να τους προξενήσουν και θάνατον αιώνιον και παντοτεινή κόλαση και ατιμία ασύγκριτη, αποκοιμούνται, δεν έχουν καμία συμπάθεια και πατρική ευσπλαχνία.

...

Ποίος πατέρας, ποία μητέρα είναι τόσον άσπλαχνος, τόσον ασυμπαθής, ώστε, βλέποντας τον υιόν ή τη θυγατέρα του να έχει ριφθεί από τον δαίμονα τότε στην φωτιά, τότε στα ύδατα, δεν πονά η ψυχή του, δεν σαλεύει η καρδιά του, δεν ζητεί την ελευθερία του πάθους, δεν φροντίζει για ιατρό; Και όμως, ο πραγματικός δαιμονισμένος είναι αυτός που έχει την ψυχή του τόσο υποδουλωμένη στα θελήματα της σαρκός ώστε να κρημνίζεται τότε σε τούτο και τότε σε εκείνο το πάθος. Αυτό είναι ουσιαστικά το να καταληφθεί κανείς από δαιμόνιο, αυτός είναι ο βαρύτερος σεληνιασμός, αυτό είναι το βλαπτικότερο δαιμόνιο. Και όμως, ο πατέρας και η μητέρα δεν έχουν σπλάγχνα πατρικά σε τέτοια φοβερά και φριχτά πάθη των τέκνων τους, και αυτό οφείλεται ή στο ότι είναι εντελώς άπιστοι ή στο ότι δεν γνωρίζουν ότι περισσότερη ζημία προξενεί στον άνθρωπο ένα ψυχικό πάθος, παρά ο σεληνιασμός. Και για να γίνει αυτό φανερό, πρέπει να φέρωμε πάλι στο μέσον το πάθος της πορνείας. Και προσέχετε.

Κάποιος από τους παλαιούς χριστιανούς ηρώτησε τον αδελφό του Μεγάλου Βασιλείου, Γρηγόριον: αφού ο πανάγαθος Θεός με τόσην άκραν και ακατανόητον συγκατάβασιν ήλθε στη γη για να καταπαύσει τη δύναμη και την εξουσία του διαβόλου, πώς ευρίσκονται πάλι στον κόσμο φόνοι, πορνείες και μοιχείες; Έπρεπε να βγει εντελώς από τη μέση η ενέργεια του δαίμονος. Αποκρίνεται ο Άγιος με τη συνηθισμένη του ευγλωττία και λέγει: καθώς όταν χτυπήσει κάποιος έναν όφι στην κεφαλή, εκείνη συντρίβεται, αλλά το υπόλοιπο μέρος του παραμένει ζωντανό, έτσι και ο καθαιρέτης του δράκοντος, αφού κατέστρεψε την κεφαλή του, δηλαδή την καταστρεπτική των καλών δύναμη, δεν προχώρησε στον πλήρη αφανισμό του, για να γυμνάζονται οι μεταγενέστεροι. Συνέτριψε, λέγει, ο Πανάγαθος Θεός την κεφαλήν του δαίμονος, αλλά το υπόλοιπο μέρος το άφησε να σαλεύει, για να έχουν οι άνθρωποι άθλημα, ώστε αγωνιζόμενοι να διακριθούν οι δυνατοί, από τους αδυνάτους. Επαινώ την παρομοίωση του Αγίου, προσκυνώ τους λόγους του και τους τιμώ ως χρησμούς, πλην όμως, αναλογιζόμενος τις πολλές και αναρίθμητες συμφορές στις οποίες κρημνίζει καθημερινώς τους ανθρώπους ο νοητός εκείνος δράκοντας με τη συντριμμένη κεφαλή του δια μέσου μιας γυναικός πόρνης, θα έλεγα ότι αυτή αναπληρώνει την δύναμη της κεφαλής, και ακολούθως συμπεραίνω, ότι

περισσότερη ζημία προξενεί στην ψυχή ο ακέφαλος εκείνος δράκοντας δια μέσου της γυναικός, παρά εάν είχε την κεφαλήν ζωντανή, όπως πριν την ένσαρκον οικονομίαν. Είναι λοιπόν ολιγότερος ο κίνδυνος σε εκείνον που θα κυριευθεί σωματικώς από τον νοητό δράκοντα, ή και από αυτόν τον ίδιο τον νοητό, παρά από γυναίκα.

...

Ευρίσκεται τάχα πατέρας τόσο πτωχός σε φρόνηση, τόσον αναίσθητος, ο οποίος βλέπει τον υιό του να ευρίσκεται σε κάποιο θανάσιμο πάθος, όπως είναι η κλοπή ή η ιεροσυλία, και δεν αγανακτεί, δεν τον επιπλήττει με αυστηρούς λόγους, δεν φροντίζει για την επιστροφή του από τόσο μεγάλο κακό, με όποιον τρόπον ημπορεί, και με γλυκείς και πικρούς λόγους;... Λοιπόν, πόσης κατηγορίας, πόσης κολάσεως είναι άξιοι οι γονείς εκείνοι που βλέπουν τα τέκνα τους κυλιόμενα μέσα στα σαρκικά πάθη, σε πορνείες και μοιχείες, τα οποία είναι αμαρτήματα βαρύτερα και από την κλοπή και την ιεροσυλία, και όμως αμελούν, παραβλέπουν, περιφρονούν τη διόρθωση των τέκνων, ενώ γνωρίζουν ότι, καθώς προείπα, αυτά τα αμαρτήματα είναι βαρύτερα και από την κλοπή, όπως ολοφάνερα το κηρύττει ο Ιουστίνος ο φιλόσοφος και Μάρτυς.

...

Και ο πατέρας δεν φωνάζει, πρόσεχε υιέ μου, μην εισέλθεις σε αυτό το διαβολικό σπίτι, το πορνείο. Όποιος άνθρωπος εισέλθει εκεί μέσα, δεν εξέρχεται πλέον άνθρωπος αλλά ζώον άλογον... Ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι να πέσει κάποιος σε έρωτα γυναικός πόρνης. Και λοιπόν, αν εσύ έχεις σπλάχνα πατρικά, πώς δεν φωνάζεις όταν βλέπεις το παιδί σου σε τοιούτον κίνδυνον; Πώς δεν του λέγεις μαζί με τον Χρυσόστομον, φεύγε, υιέ μου, από γυναίκα πόρνη, διότι αυτή είναι βέλος που λαβώνει χωρίς σίδηρο, αυτή είναι ο ιξός των νέων, το ακόνι της επιθυμίας, η καπηλεία του σώματος, η επιζήμιος πραγματεία, το δίκτυον της νεότητος, η ασκέπαστος παγίδα, η πολυκέφαλος λέαινα, η δυσωδία της πόλεως, η επιδημία που έρποντας μολύνει κάθε αίσθηση.

— Ναι, αποκρίνονται, του είπα πολλές φορές, αλλά δεν με άκουσε, επειδή το κάλλος του σώματος κυριεύσε τις αισθήσεις του υιού μου, και δεν έχει την δύναμη να υπακούσει.

Ίσως να λέγεις αλήθεια, πλην όμως συ είσαι η αιτία της παρακοής του υιού σου. Επειδή ποτέ δεν του φανέρωσες τι είναι κάλλος γυναικός, ποτέ δεν σε άκουσε να του λέγεις τι έχει μέσα του αυτό το δέρμα που λάμπει στο πρόσωπο της πόρνης. Δεν του

είπες ποτέ ότι η υπόστασις του βλεπομένου κάλλους δεν είναι τίποτε άλλο, όπως το περιγράφει το πάνχρυσο στόμα της Εκκλησίας, παρά φλέγμα, ρεύμα, αίμα και χυλός από σαπισμένη τροφή... Αν είχες οφθαλμούς να δεις μέσα από αυτό το δέρμα, θα έλεγες ότι το σώμα το λαμπρόν της πόρνης δεν είναι παρά ένας τάφος ασβεστωμένος... Και από τοιαύτην ακαθαρσίαν είναι γεμάτα όλα τα μέλη της πόρνης. Είπες ποτέ λόγια σαν αυτά στον υιό σου;... Πότε του είπες, υιέ μου, μην πλανάσαι από αυτό το εξωτερικόν κάλλος που βλέπεις, διότι είναι πλαστόν, είναι νόθον, είναι κατασκευαστόν. Και αν θέλεις να γνωρίσεις τι είναι αυτό που επιθυμείς, βλέπε το στο γήρας, βλέπε το στον καιρό της ασθενείας, βλέπε το μέσα στους τάφους. Και αν, υποθετικώς, και σε αυτή την αλήθεια δεν πείθεται, αλλά όλως δι' όλου κατά το προφητικόν «εταπεινώθη εις χουν η ψυχή, εκολλήθη εις γην η γαστήρ» του υιού σου και ηχηλωτίσθη όλως δι' όλου από τον πηλόν του φαινομένου κάλλους, υπεδουλώθη στη στάχτη και στη λάσπη, μεταχειρίσου άλλον τρόπον, απαρίθμησε του τις συμφορές, τις πτωχείες, την περιφρόνηση και πολλές φορές τους αιφνιδίους θανάτους που συνέβησαν σ' εκείνους που κυριεύθησαν από τοιούτον πάθος.

...

Είπες ποτέ συ ο καλός πατέρας τέτοιους λόγους, για να διορθώσεις τον υιό σου;... Δεν ακούεις κάθε ημέρα τον θεόσοφον Λουκά, που φωνάζει στις Πράξεις «απέχεσθαι ειδωλοθύτων και πορνείας»; Δεν σου κηρύττει ο μακάριος Παύλος, ότι είναι φανερά τα έργα της σαρκός, τα οποία είναι η πορνεία, η μοιχεία, η ακολασία και η ασέλγεια; Δεν προστάζει ο ίδιος τους Εφεσίους ότι δεν πρέπει όχι μόνον να ευρίσκεται τοιούτον πάθος στις πολιτείες των Χριστιανών, αλλά ούτε καν το όνομά του να ακούεται; «Πορνεία δε και ακαθαρσία μηδέ ονομαζέσθω εν υμίν, καθώς πρέπει αγίοις». Δεν δίδει την απόφασιν ο ίδιος Απόστολος, ότι όσοι μολύνουν το βάπτισμα με τοιούτο πάθος, είναι απόκληροι της Βασιλείας των ουρανών; «μη πλανάσθε, ούτε πόρνοι, μαλακοί, και αρσενοκοίται, βασιλείαν Θεού ου κληρονομήσουσι». Δεν άκουσες από την Παλαιάν Γραφήν ότι το βδελυρό αυτό αμάρτημα εθανάτωσε σε μία ημέρα είκοσι τρεις χιλιάδες υιούς του Ισραήλ; Δεν παραγγέλλει ο μακάριος Πέτρος να απέχουν οι χριστιανοί από αυτές τις σαρκικές επιθυμίες, επειδή προξενούν θάνατο στην ψυχή; «Αγαπητοί, παρακαλώ ως παροίκους και παρεπιδήμους, απέχεσθαι των σαρκικών επιθυμιών, αίτινες στρατεύονται κατά της ψυχής». Αυτά ούτε οι πατέρες τα ακούουν ούτε οι υιοί, και αιτία είναι το διαβολικό πάθος της πορνείας, που τυφλώνει το νου, κλείνει τα ώτα και απονεκρώνει τις αισθήσεις υπερβολικά, περισσότερο από όσο κατορθώνει ένα δαιμόνιο που κατά παραχώρηση κυριεύει τον άνθρωπο.

...

Ας εξορίσουμε λοιπόν μέσα από την καρδιά μας κάθε είδος πορνείας, ας αποστείλωμε πρέσβη στον ιατρό ψυχών και σωμάτων, στον γλυκύτατον Ιησούν, την αποχή των προτέρων κακών, τη μετάνοια συντροφιασμένη με το αληθινό βάλσαμο της ψυχής, που είναι τα θερμά δάκρυα. Ας ακολουθήσει και η συντριβή της καρδιάς, που είναι το αψευδέστατο σημείον όσων μετανοούν αληθινά. Αυτά ας αποστείλωμε, σαν άλλον πατέρα και μεσίτη, προς τον Θεόν. Και εάν μεν ελέγξει την απιστία μας λέγοντας: «ω γενεά άπιστος και διεστραμμένη, έως πότε έσομαι μεθ' υμών, έως πότε ανέξομαι υμάς», έως πότε θα υποφέρω την αχαριστίαν που δεικνύετε στους νόμους μου, έως πότε θα βλέπω την εικόνα μου μολυσμένην από τις σαρκικές σας επιθυμίες, έως πότε θα βλέπω το Ευαγγέλιό μου περιφρονημένο, το αίμα μου ματαίως για σας χυμένο, το σώμα μου με τα ακάθαρτά σας χείλη μασημένο; Με αυτά και μύρια άλλα αν μας ελέγξει ο καρδιογνώστης Θεός, θα αποκριθεί η μετάνοιά μας λέγοντας: «πιστεύω, Κύριε, βοήθει μου τη απιστία». Δεν το αρνούμεθα, Κύριέ μου, ότι εμείς σε καταφρονήσαμε περισσότερο, παρά η σκληροκάρδιος γενεά των Ιουδαίων. Το ομολογούμε, ότι κλίνουμε περισσότερο στα θελήματα της σαρκός, παρά στην προσταγή των δικών σου αγίων νόμων. Πλην παρακαλούμε την αγαθότητά σου, λυπήσου το πλάσμα σου, σπλαγχνίσου τα έργα των χειρών σου, ελέησον τους βαπτισμένους στο όνομά σου, ενθυμήσου ότι ήλθες στη γη για τους αμαρτωλούς και όχι για τους δίκαιους. Μη δεις εκείνα που ζητεί η δικαιοσύνη σου, αλλά εκείνο που χρειάζεται η αδυναμία μας. Εξόρισε, λοιπόν, τα πονηρά πάθη που κατακυριεύουν την ψυχή μας, σπλαγχνίσου και εμάς όπως κάποτε τον δαιμονιζόμενο, για να δοξάζεται το πανάγιον όνομά Σου στους απεράντους αιώνας.

Αμήν.

(18ος αιών, Ευαγγελική Σάλπιγξ, σελ. 18 - Αποσπάσματα από το βιβλίο "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελίς 217 και εξής. Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Δημουλάς)

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Ορθόδοξη Πορεία")